

استراتژی‌های تاب‌آوری نظام آموزش عالی کشاورزی ایران در مواجهه با چالش‌های فراگیر در دوران کرونا و پساکرونا

مریم غیاثوند^۱ و عنایت عباسی^۲

۱- دانشجوی ارشد، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس

۲- دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه تربیت مدرس، تهران، ایران (enayat.abbasi@modare.ac.ir)

چکیده

شیوع ویروس کووید ۱۹ چالشی بی‌سابقه برای جهان انسانی است. سرعت همه‌گیری و غافلگیری این ویروس تا آن حد بود که نهادهای اجتماعی، اقتصادی، آموزشی و سیاسی نتوانستند مواجهه درستی با این پدیده جدید داشته باشند؛ آموزش عالی و نهاد علم، در این میان به بیش از هر نهاد دیگری درگیر وضعیت همه‌گیر (پاندمیک) ویروس کرونا است. از این رو است که سه پرسش فوق، برای این نهاد از دو موضع درونی و بیرونی مطرح می‌شود به این معنا که این نهاد هم باید درباره خود و مسیر آتی‌ای که باید اتخاذ کند و مکانیسم‌های بدیل برای شرایط کرونایی و پساکرونایی بیندیشد و هم نسبت خود با محیط پیرامون را مورد بازبینی و تأمل قرار دهد؛ این مقاله با هدف بررسی مبانی نظری و ادبیات تحقیق موجود در مورد تاب‌آوری آموزشی تدوین شده است. نویسنده ابتدا تبارشناسی تاب‌آوری را بررسی کرده و سپس به تاب‌آوری نظام آموزش کشاورزی در مقابله با عوارض مختلف ناشی از هر نوع چالش سیاره‌ای پرداخته است؛ در جریان بحران اخیر کرونا، این نکته آشکار شد که هیچ‌یک از کشورهای دنیا و نیز نهاد آموزش عالی، چنان‌که باید برای مواجهه با این چالش، آمادگی قبلی نداشته‌اند. یکی از تبعات این امر آن بود که شهروندان و نیز مسئولان از آموزش‌های لازم برای مقابله مؤثر با چالش ناشی از بیماری همه‌گیر حاصل از ویروس کووید ۱۹ برخوردار نبودند؛ در نوشتار حاضر با نگاهی به بحران ناشی از این بیماری در دانشگاه‌ها، در ضرورت راهبرد تأمل‌پذیرانه، همه‌جانبه‌نگر و نیز تغییرات ساختاری-کارکردی در آموزش عالی و دانشگاه‌ها تأمل شده است. واژه‌های کلیدی: آموزش عالی، آینده‌نگری، کرونا ویروس‌ها، تاب‌آوری